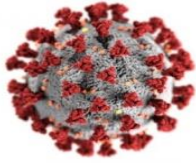

Editorial

Αντιμέτωποι με τον Covid - 19

*Αηδόνη ZMD, MSc, PhD, Πριμικήρη Στ.Ν MD, Τρυφωνίδου Η MD, MSc,
Παπακωνσταντίνου Π MD, PhD, Βερονίκη Φ MD, PhD, Γκέκα Ε MD, PhD*

Η πανδημία της νόσου του κορονοϊού 2019 (COVID-19) είναι μια τρέχουσα πανδημία που προκλήθηκε από τον κορονοϊό SARS-CoV-2 και τον Δεκέμβριο του 2019 εντοπίστηκε για πρώτη φορά στην πόλη Γιουχάν, πρωτεύουσα της επαρχίας Χουπέι (έβδομη μεγαλύτερη πόλη της Κίνας με 11 εκατομμύρια κατοίκους).

Η πανδημία είχε κηρυχθεί από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας ως «Εκτακτη Ανάγκη Δημόσιας Υγείας Διεθνούς Ενδιαφέροντος», βάσει των πιθανών επιπτώσεων που θα μπορούσε να έχει ο ιός, εάν εξαπλωθεί σε χώρες με ασθενέστερα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης. Αυτή η κήρυξη ήταν η έκτη μετά από

την πανδημία του H1N1 το 2009. Στις 26 Φεβρουαρίου 2020 διαγνώστηκαν τα πρώτα κρούσματα στην Ελλάδα και η πλειοψηφία αφορούσε άτομα με ιστορικό ταξιδιού στην Ιταλία, το Ισραήλ και την Αίγυπτο, καθώς και τις επαφές των ατόμων αυτών. Στις 10 Μαρτίου 2020 διασωληνώθηκε το πρώτο περιστατικό και νοσηλεύτηκε στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας Αναισθησιολογίας της Κλινικής Αναισθησιολογίας και Εντατικής Θεραπείας του Α.Π.Θ. του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης ΑΧΕΠΑ.

Το Π.Γ.Ν.Θ. ΑΧΕΠΑ επιλέχτηκε ως νοσοκομείο αναφοράς αντιμετώπισης των ασθενών με νόσο COVID-19. Αρχικά σκεφτήκαμε γιατί να επιλεγεί το νοσοκομείο μας, όμως το γιατί εμείς το είχαμε μετατρέψει σε γιατί όχι εμείς. Αρχικά μας κατέκλυσαν συναισθήματα άγχους, φόβου και αγωνίας για το άγνωστο. Τα συναισθήματα αυτά όμως δεν μας κυριεύσαν,

**Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, Κλινική
Αναισθησιολογίας και Εντατικής
Θεραπείας Α.Π.Θ, Πανεπιστημιακό Γενικό
Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, ΑΧΕΠΑ**

καθώς οχυρό μας ήταν το πείσμα να ανταπεξέλθουμε στο μεγάλο φόρτο εργασίας, σε συνδυασμό με την εξ επιλογής προσωπικότητα ταμένη στην αυταπαρνητική προσφορά προς τον συνάνθρωπο μας. Όπως λέει ο Έλληνας Στωικός φιλόσοφος Επίκτητος: “Ταράττει τους ανθρώπους ου τα πράγματα, αλλά τα περί των πραγμάτων δόγματα”, δηλαδή: “Οι άνθρωποι ταράζονται όχι από αυτά που συμβαίνουν, αλλά από την άποψή τους για αυτά που συμβαίνουν”.

Οι καταστάσεις στις οποίες κληθήκαμε να ανταπεξέλθουμε ήταν ιδιαίτερες και πολλοί τις χαρακτήρισαν «εμπόλεμες». Το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό μετατράπηκε αυτόματα σε στρατιώτες, που καθήκον τους ήταν να υπηρετήσουν και να αντιμετωπίσουν αυτόν τον πόλεμο. Ένα πόλεμο άνιστο, έναν πόλεμο άγνωστο που δεν μας έδινε την δυνατότητα να έχουμε τα κατάλληλα επιστημονικά εφόδια στην φαρέτρα μας για να τον αντιμετωπίσουμε. Κατά την διάρκεια της πανδημίας οι επαγγελματίες υγείας της πρώτης γραμμής ήρθαν αντιμέτωποι με μια σειρά από σημαντικές προκλήσεις και πολλές πρακτικές δυσκολίες, αλλά κυρίως έπρεπε να κινηθούν σε αχατογράφητα μονοπάτια όσο αφορά στη διαχείριση και αντιμετώπιση του ιού. Τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των επαγγελματιών υγείας κατά την διάρκεια της πανδημίας COVID-19 αντικρούονταν με τα καθημερινά καθήκοντα. Το ότι ήταν ασθενείς με διάγνωση λοίμωξης αναπνευστικού από κορονοϊό SARS-CoV-2

δεν τους έκανε να διαφέρουν ως προς τον τρόπο της συνεχούς παρακολούθησης και φροντίδας από τους ασθενείς που νοσηλεύονταν στην ΜΕΘ υπό κανονικές συνθήκες. Ωστόσο, διαφοροποιήθηκε η διαδικασία παροχής ιατρικής και νοσηλευτικής φροντίδας και προσαρμόστηκε σύμφωνα με το πρωτόκολλο υγειονομικής ασφαλείας του προσωπικού της ΜΕΘ. Ο λόγος διαφοροποίησης του τρόπου παροχής ιατρικής και νοσηλευτικής φροντίδας ήταν διττός. Αφενός απαιτούνταν 24ωρη ιατρική και νοσηλευτική παρακολούθηση και αφετέρου επιβάλλονταν η χρήση της ειδικής προστατευτικής στολής, που ήμασταν υποχρεωμένοι βάσει πρωτοκόλλου να φοράμε για την είσοδο και την παραμονή μας στον ειδικά διαμορφωμένο θάλαμο νοσηλείας της ΜΕΘ. Για να ξεπεραστούν οι παραπάνω δυσκολίες μετά από ομόφωνη απόφαση των μελών της ΜΕΘ προβήκαμε στον διαχωρισμό ομάδων (νοσηλευτές/ιατροί), ώστε να έχουμε 24ωρη και συνεχή παρακολούθηση των ασθενών. Το ανώτερο χρονικό διάστημα παραμονής της εκάστοτε ομάδος κυμαινόταν στις 3-4 ώρες. Ωστόσο, υπήρχαν περιπτώσεις συναδέλφων που δυσκολεύονταν για υποκειμενικούς λόγους (θόλωση προστατευτικών γυαλιών, λιποθυμικά επεισόδια κ.ά.) να παραμείνουν στη ΜΕΘ για το χρονικό περιθώριο που ορίστηκε αρχικά.

Οι συνθήκες εργασίας μέσα στο χώρο της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας ήταν δυσχερείς. Είναι τραγικό και δύσκολο να εργάζεσαι τόσες ώρες με μια ολόσωμη στολή. Σε έναν οποιο-

δήποτε ασθενή μπορεί να είσαι δίπλα του αρκετές ώρες. Στον ασθενή COVID-19 το μέγιστο χρονικό διάστημα που μπορούσαμε να μείνουμε με όλη αυτή την ειδική προστασία ήταν τρεις με τέσσερις ώρες. Ανέπνεες με δυσκολία μέσα από μια μάσκα και φορούσες ειδικά προστατευτικά γυαλιά που θόλωναν μετά από μια ώρα, με αποτέλεσμα να μειώνεται η ορατότητά μας και να δυσχεραίνεται ακόμα περισσότερο η ομιχλώδης κατάσταση που βιώνουμε. Η χρήση των μέτρων ατομικής προστασίας είναι αδύνατο να μην αφήσει σημάδια. Για την αντιμετώπιση και διαχείριση της έκτακτης κατάστασης, όπως αυτής της πανδημίας του COVID-19 στην οποία κληθήκαμε να ανταποκριθούμε ως Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, βασικός πυλώνας αυτής υπήρξε η Διευ-

θύντρια του τμήματος ΜΕΘΑ Π.Γ.Ν.Θ. Α-ΧΕΠΑ, η οποία με τις ικανότητες της, την στήριξή της και το πνεύμα ομαδικότητας με το οποίο μας ενέπνευσε, συνέβαλε στο να προσφέρουμε και να παρέχουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, υπερβαίνοντας εαυτόν πολλές φορές τις υπηρεσίες μας.

Όλα αυτά που βιώσαμε είναι μία δοκιμασία για όλους μας, μία δοκιμασία που θα μας δείξει ποια είναι τα δυνατά και ποια τα αδύνατα σημεία μας ως μέλη του κλάδου της υγείας, μια ευκαιρία να μάθουμε και να βελτιωθούμε. Όπως λέει ο Γάλλος συγγραφέας Αλμπέρ Καμύ στο μυθιστόρημα του «Η πανούκλα»: «Η απειλή δεν πεθαίνει ούτε χάνεται ποτέ αλλά έρχεται για να διδάξει τους ανθρώπους».